Nr. 167. Poniedziałek 24. Lipca 1854. Rok Gazecie 44.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 22. lipca. Wysokie ministeryum spraw wewnętrznych przyzwoliło wysokim dekretem z d. 19. b. m. l. 7691 galicyjskim właścicielom dóbr, ażeby te sumy, których się spodziewają według rozporządzenia z d. 17. b. m. l. 7884 tytułem spłaty rent wynagrodzenia w obligacyach indemnizacyjnych, ofiarowali już teraz ewentualnie jako kaucye na subskrybowaną sumę pożyczki całkiem lub częściowo, i żeby taką ofertę przyjmowano za ważną w efektach złożoną kaucyę.

To ma nastąpić w ten sposób, że do blankietu subskrypcyjnego przyłączona będzie następująca oferta z podpisem subskrybenta:

„Jako kaucyę na powyżej subskrybowaną sumę, przekazuję „kwotę . . . . . w obligacyach indemnizacyjnych, którą od fun„duszu uwolnienia od ciężarów gruntowych w . . . . . jako „spłatę na zapadłe renty wynagrodzenia za zniesione ciężary grun„towe otrzymać mam i którą niniejszem wysokiemu eraryum jako „kaucyę ofiaruję."

Subskrypcya taka ma być bez trudności przyjęta, a władza lub kasa, gdzie się subskrypcya odbyła, ma w urzędowej ile możności krótkiej drodze i jeszcze w przeciągu terminu subskrypcyjnego postarać się o potwierdzenie pisemne na samej deklaracyi subskrypcyjnej ze strony dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego, że subskrybent ma rzeczywiście otrzymać sumę na kaucyę przekazaną.

Również podaje się do wiadomości, że właściciele dóbr mogą w banku filialnym we Lwowie otrzymać bez trudności gotowe zaliczki aż do dwóch trzecich części wartości kursowej tych obligacyi.

Z c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

Lwów, 22. lipca. Według nadesłanego w drodze telegraficznej dekretu pana ministra spraw wewnętrznych z d. 21. lipca r. b. upoważniono bank narodowy, ażeby za pośrednictwem banku filialnego we Lwowie wydawał zaliczki na listy zastawne galicyjskiego instytutu kredytowego, według kursu listów zastawnych w gazecie Lwowskiej każdą razą zawartego i pod temi samemi warunkami, pod jakiemi dają się zaliczki na papiery państwa. Następnie mogą ulokowane w funduszu umarzającym kwoty pieniężne pupilów i osób w kurateli będących służyć za kaucyę na nową pożyczkę państwa i również mogą być przyjęte na kaucyę książeczki kasy oszczędności pupilów i osób w kurateli będących także po-za miejscem kasy oszczędności lub jej filii. Co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Przydyum Namiestnictwa.

Lwów, 11 lipca. C. k. Namiestnictwo nadało opróżnione stypendyum w sumie 61 złr. m. k. rocznie z fundacyi Franciszka barona Hauera od początku przyszłego roku skolnego 185$^4/_5$ słuchaczowi prawa w uniwersytecie Krakowskim Józefowi *Konckiemu*, co się podaje do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Subskrypcya na pożyczkę rządową i rozpoczęcie jej w dniu oznaczonym, (dnia 20. lipca) we Lwowie.)

Rozpoczęta więc subskrypcya na pożyczkę rządową, — dzieło w wielkie skutki równie dla ogółu, jak i dla każdego indywiduum brzemienne! — Patent najwyższy z dnia 26. czerwca r. b. i odezwy wysokich organów rządowych wytknęły wzniosłe jej cele, a narody Austryi jedną spójnią losów, jedną spójnią dynastyczną ujęte, i jednolitem, że tak rzekę, życiem tchnące, występują w chlubny zawód, w którym pod hasłem patryotyzmu, zaufaniu Cesarza i Pana ufnością i poświęceniem odpowiedzieć mogą. Głos Jego znalazł bez wątpienia oddźwięk w wiernych sercach mieszkańców kraju naszego i rozbudził przeświadczenie o tej konieczności, iż każdy powinien na rolę znojnem staraniem uprawioną rzucić nasiona, bo każdy pragnie zapewne polepszenia plonu dla siebie samego i dla wielkiej, ogniwy wspólnych interesów złączonej rodziny. Wiemy wprawdzie, że gospodarstwo narodowe toczy się takiemi samemi kolejami, jakim i gospodarstwa ziemskie podlegają, że jak w tych elementarne klęski, tak częstokroć przesilenia w tamtych bywają przeszkodą oszczędzenia zapasów zasiewnych: wszakże opatrzny ziemianin nie daje roli leżeć odłogiem i choć z wysiłkiem, wspomoże się na ziarno by skrzepić się nadzieją przyszłych zbiorów. Bóg pomoże takiemu ziemianinowi! Bóg pomoże nam, kiedy oglądamy się za środkami w celu podtrzymywania zamiarów ogółu! Przy dobrych albowiem chęciach (a na tych nam nigdy nie brakło) każda warstwa ludności galicyjskiej odkryć może źródła ku zaczerpnięciu pomocy, jakiej się teraz po niej domaga interes własny i powszechny. — Od właściciela szerokich włości, do zagonowego posiadacza, a nawet do pamiętnego na swą przyszłość zarobnika każdy znajdzie możność przyczynienia się w usłudze narodowej. Mianowicie zaś właścicielom dóbr ziemskich, którzyby nie mieli zapasów gotowizny, ciśnie się do rąk sposobność uczestniczenia w pożyczce, spowodowana najw. postanowieniem z d. 16. t. m., którem N. Pan wydać rozkazał dziesięćkrotną ilość renty indemnizacyjnej, pobieranej za zniesione powinności poddańcze. Ułatwienie to okaże się bardzo znamienitem, gdy zważymy, że filialna kasa bankowa w Lwowie otrzymała polecenie wydawania pożyczek na zastaw na obligacye indemnizacyjne, a to do $^2/_3$ wartości ich obiegowej. Zamiana nawet takich obligacyi na obligacye długu państwa nader jest korzystną, ponieważ zamiast 5procentowych obligacyi pierwszego rodzaju, otrzymać będzie można obligacye dłużne na 100 złr po 95 złr., od których płynąć ma 5 procent w śrebrze lub złocie wypłacany.

Obywatele ziemscy, uprawnieni do podniesienia obligacyi indemnizacyjnych, później od należnej sumy renty potrącić się mających, mogą już teraz przed ich wygotowaniem przeznaczyć je bądź w części bądź w całości na kaucyę dla pożyczki, jaką subskrybować chcą, takowe zaś przeznaczenie ma mieć wagę kaucyi, składanej w efektach innego rodzaju.

Na drugie ułatwienie, w szczególności dla posiadaczów galicyjskich listów zastawnych napotykamy w najnowszem rozporządzeniu, mocą którego austryacki bank narodowy upoważniono do udzielania pośrednio przez filię lwowską zaliczek czyli forszusów na takowe listy zastawne, a to wedle kursu w gazecie lwowskiej każdocześnie notowanego i pod takiemi samemi warunkami, jak dawane bywają zaliczki na obligacye rządowe.

Mają tedy szlachta i obywatele dóbr ziemskich obok kapitalistów najskładniejszą sposobność okazać to jawnie, że pojmują wzniosłe i że tak nazwę, naczelne swoje stanowisko. Obszary ziemi, z której łona sączą się źródła materyalnego bytu naszego, byłyby tylko niepewnem legowiskiem istot żyjących, gdyby je ucywilizowane rządy nie osłoniły płaszczem ustawy i prawa, gdyby ku bezpieczeństwu ojczystej zagrody nie postawiły orężnego mieszkańca, gdyby nie urządziły mnogich potrzeb i stosunków, prywatnych i publicznych, wewnętrznych i zewnętrznych. Ziemia z wszystkiem tem co ją czyni pożyteczną i miłą, jest drogim klejnotem posiadaczów; jej posiadanie tem silniej łączy ich z władzą; lecz ztąd wysnuwają się także tem ściślejsze tem konieczniejsze dla nich obowiązki. W tym duchu i z tak zrozumianą gotowością do posług publicznych w chwilach stanowczych, z gotowością na czci i wierności opartą, oświadczali się oni nieraz u stóp Tronu potężnego Władzcy, który teraźniejszość i przyszłość ludów swoich w ręku i w sercu swojem piastuje. Otoż nadeszła wielka chwila, gdzie na głos Monarchy obywatele ziemscy, jak wszyscy mieszkańce w obec całego kraju, w obec idącej z nami w zawody Monarchii uiścić się mają z danego słowa, dopełnić żywotnych swoich obowiązków.

Początek subskrypcyi inaugurowanej w mieście Lwowie dnia 20. t. m. pomyślną dla niej zapowiada wróżbę.

W otwartych ku temu lokalnościach krajowej kasy głównej wcześnie już zebrała się ludność tego miasta to jest: Reprezentanci Stanów i obywatele ziemscy, we Lwowie w tej porze roku, jakkolwiek w małej liczbie przebywający, członkowie stanu kupieckiego i towarzystwa kredytowego, urzędnicy wszelkich magistratur i t. d. Pięknemu dziełu przewodniczył osobiście Jego Excellencya JW. Namiestnik kraju, subskrybując znakomitą sumę. Idąc za przykładem Jego Excellencyi odznaczyli się wspomnieni obywatele i towarzystwo kredytowe, urzędnicy wszelkich stopni c. k. namiestnictwa, dyrekcyi skarbowej wraz z prokuratoryą, urzędnicy c. k. trybunału appelacyjnego i sądu szlacheckiego, c. k. izby rachunkowej, c. k. dyrekcyi

policyi i inni, tak, że ile dochodzi nas wiadomość, subskrybowana pierwszych dni w tem mieście suma wynosi przeszło pół miliona złr. reń. w mon. konw.

Nie wątpimy, że suma ta wzmoże się wysoko, wiemy albowiem że miasto celem porządnego i dogodnego uczestniczenia zarządziło subskrypcyę wedle korporacyi, stowarzyszeń i t. p.

Przekonani także jesteśmy, że duchowieństwo świeckie i zakonne, jak zawsze tak i teraz, innym klasom ludności nie da się wyprzedzić w pełnieniu patryotycznego obowiązku.

Pierwsze już rezultaty dają chlubne świadectwo o gorliwych usiłowaniach ziomków naszych. W poczcie subskrybentów znajdziesz między innymi z znaczniejszą kwotą urzędników, których szczupła płaca jedynym jest funduszem utrzymania większej częstokroć rodziny, nie jeden także pracownik, którego zarobek dzienny zdawał się zaledwo starczyć na kęs powszedniego chleba, dorzucił swą cząstkę do dostatniejszych datków. — Przykłady takie będą bodźcem i zachętą dla innych i sprawią, że wszystkie klasy ludności bogatsze i mniej majętne podadzą sobie rękę ku ochoczemu wykonaniu wielkiego dzieła!

Lwów, 23. lipca. Otrzymaliśmy wczoraj wieczorem następującą depeszę telegraficzną:

Wiédeń, 22. lipca, 2. god. 22 min. po południu: W Węgrzech bardzo znaczne subskrypcye na pożyczkę; książę Esterhazy podpisał dwa miliony trzykroćstotysięcy złr., gmina miasta Pesztu milion, gmina Debreczyńska z motto: „Moriamur pro rege nostro!" milion, Jazygia, Kumania 1,232.000, w ogóle subskrybowano już 14 milionów.

Ósmy artykuł litografowanej „korespondencyi austryackiej" o wielkiej pożyczce narodowej jest następujący:

W kilku poprzedzających artykułach mówiliśmy szczegółowo o ułatwieniach i korzyściach, jakie z powodu pożyczki narodowej przyznane zostały wielkim właścicielom ziemskim.

W niniejszym artykule zwrócimy w tym względzie naszą uwagę na gminy. Wiadomo, że gminy już poprzednio otrzymały upoważnienie dysponować majątkami i innemi środkami pod ich zarządem, w miarę swych stosunków na rzecz otworzonej pożyczki. W najnowszym czasie przyznano oprócz tego gminom ważne ułatwienie uwalniające je przy subskrypcyach od składania kaucyi, jeżeli w należytym czasie wypłacone będą pierwsze dwie raty, które potem służyć mają za kaucyę.

Zresztą upoważnione są gminy wciągać do własnej sumy subskrypcyjnej kwoty subskrybowane przez pojedynczych członków gminy, którzy nieposiadają dostatecznych środków pieniężnych do złożenia kaucyi; przezto uwolnieni będą od składania kaucyi, a gmina bierze na siebie obowiązek pobierania od nich rat na nową pożyczkę i wydawania im w swym czasie obligacyi.

Te ułatwienia przyniosą szczególną korzyść posiadaczom małych chłopskich gruntów. Każda gmina ożywiona duchem patryotycznym wspierać będzie gorliwie radą i uczynkiem usiłowania pojedynczych członków a każdy z członków podda się chętnie uchwałom swej gminy; jeden powinien drugiemu według sił ułatwiać udział gdyż tylko zapomocą takiej wspólnej czynności rozwijać się może pomyślnie instytucya gmin.

Wspomnieliśmy już w jednym z poprzedzających artykułów, że liczba gmin wiejskich w całej monarchyi austryackiej wynosi 65,000 — z czego jasno wnosić można o ważności udziału tego stanu w nowej pożyczce. Przyznane ułatwienia podają gminom najwłaściwszy i najkorzystniejszy środek do stosownego pomnożenia swego pierwotnego majątku.

To pomnożenie posłuży potem do popierania najważniejszych celów gminy. Procenta wzrastającego kapitału przyniosą pożytek równie gminom w ogóle jak każdemu z członków zosobna. Z łatwością przyjdzie potem gminom zaopatrywać po wsiach ubóstwo niezdolne do pracy, zapewniony będzie dobry stan pożytecznych budowli i zakładów gminnych, podniesie się dobry byt i zamożność okolicy.

W obec ścisłego stosunku w jakim włościanin zostaje do swej gminy, wątpić niemożna, że z gotowością pójdzie za jej radą, a to tem bardziej iż na pojedyńcze osoby przypadający ciężar będzie bardzo mały i zaledwie da się uczuć. Z drugiej strony jasną przez się jest rzeczą, że jeżeli każda gmina wiejska w stosunku do stanu ludności i swych środków przystąpi do pożyczki z odpowiednym kapitałem, tedy wszelkiem prawem spodziewać się można od gmin samych bardzo znacznego rezultatu.

Zresztą włościanin równie jak wszystkie inne klasy ludności doznaje przykrych skutków zniżenia wartości waluty krajowej; z tem większą gorliwością powinien przeto jąć się środka co mu go rząd podaje, zwłaszcza że tym sposobem nadal uwolniony będzie od większych jeszcze ciężarów, co-by musiało nastąpić, gdyby pożyczka w pożądanej całości nieprzyszła do skutku.

Na każdy sposób ma rząd prawo liczyć na czynną pomoc ludności wiejskiej we wszystkich krajach koronnych. Zawsze bowiem odznaczał się ten stan w najtrudniejszych i najnieszczęśliwszych epokach szczególną wiernością i przychylnością dla tronu i ojczyzny. Nic pewniejszego, jak że i teraz niezaniedba stan włościan jak najhojniejszym udziałem udowodnić swój dobry sposób myślenia i uczucie wdzięczności za rozmaite dobrodziejstwa jakie otrzymał na mocy mądrych i pieczołowitych rozporządzeń Monarchy przez ulepszenie instytucyi prawnych, a szczególnie przez zniesienie związku poddańczego. Od skutecznego udziału tego stanu zależeć będzie po wielkiej części pomyślny skutek rozpoczętej operacyi. Udział ten będzie tem większy, jeżeli się temu stanowi należycie wyjaśni istota, wielkie znaczenie i znaczne korzyści tego wielkiego patryotycznego dzieła; a zdrowy rozsądek, zacny umysł i szczere chęci ludu wiejskiego są rękojmią, że podobne objaśnienia zastosowane do pojęcia ludu trafią do jego przekonania i odniosą najpomyślniejszy skutek.

(Traktat handlowy i nawigacyjny między Austryą i Belgią.)

Wiédeń, 18. lipca. Dzisiejszy dziennik ustaw państwa ogłasza zawarty między Austryą i Belgią traktat handlowy i nawigacyjny, który dnia 2. maja w Bruxeli podpisano, a ratyfikacye jego wymieniano d. 8. lipca r. b. Traktat ten ważny na lat pięć. Oprócz przyznanych ułatwień handlowych zapewniono obustronnym okrętom artykułem 2. równe traktowanie jak okrętom narodowym, zaś artykułem 4. przyznano im tę równość w szczególności względem danin nawigacyjnych. *(L. k. a.)*

Anglia.

(Sprawy w izbach. — Sprawa Uniwersytetu. — Interpelacya o przyjęcie hr. Pahlen. — Rozwiązanie parlamentu w Kanadzie.)

Londyn, 12. lipca. Na wczorajszem posiedzeniu *izby wyższej* chcieli lord *Shaftesbury* i biskup z *Oxford* wnieść do dyskusyi pewne oskarzenia wniesione w izbie niższej przeciw kolegium sanitarnemu, ale ponieważ się to stało bez poprzedniego oznajmienia i przeciwnem było sprawom porządku dziennego, przeto wezwano ich do porządku. Przy dyskusyi nad sprawozdaniem komitetu względem bilu uniwersytetu Oxfordzkiego oświadczył się lord *Malmesbury* przeciw zamierzonemu przypuszczeniu Dissenterów do uniwersytetu; *Earl Delaware* użalał się na odszczepieństwo i desercyę biskupów. Lord *Canning* ostrzegał zwracając uwagę zgromadzenia na ogromną większość izby niższej za reformą. Lord *Wrottesley* usiłował bezskutecznie wnieść poprawkę naruszającą konstytucyę uniwersytetu, poczem przyjęto bez odmiany sprawozdanie komitetu.

W izbie niższej oświadczył na wstępie Mr. *S. Butt* swoje ubolewanie, że na posiedzeniu niewidzi ministra spraw wewnętrznych, którego według poprzedniego oznajmienia miał interpelować w ważnej sprawie; udaje się przeto z swem zapytaniem do ministra kolonii. Idzie tu o przybycie do Anglii pewnego znakomitego rosyjskiego szlachcica hrabiego Pahlen, który w rosyjskiej dyplomacyi ważną odgrywał rolę, a którego brat w obecnej chwili zasiada w rosyjskiej radzie Stanu i szczyci się szczególnem zaufaniem Cesarza Mikołaja. Hrabia Pahlen bawi od dziesięciu dni w Londynie i jako gość wprowadzony został do pewnego stowarzyszenia zostającego pod szczególną protekcyą i opieką jednego z członków gabinetu, lorda Granvillen, kanclerza księstwa Lancaster. Zapytuje przeto, czyli hrabia Pahlen pod protekcyą i za przyzwoleniem rządu Jej królewskiej Mości przybył do Anglii? Sir *G. Grey* oświadczył, że nic niewie o tej sprawie, wzywa przeto interpelującego, ażeby swe zapytanie powtórzył ministrowi spraw wewnętrznych. — Na zapytanie pana *J. Pakington* oświadczył Sir *Grey*, że rząd otrzymał urzędową wiadomość o rozwiązaniu parlamentu w Kanadzie. To zgromadzenie przyjęło wniosek nieprzyjażny rządowi, a ponieważ według nowszego aktu, liczba członków zgromadzenia z 84 podwyższona będzie na 130, przeto uznał rząd za rzecz stosowną apelować od teraźniejszej do przyszłej i uzupełnionej reprezentacyi krajowej. Mr. *J. Wilson* złożył na stole izby preliminarze dla nowo utworzonego ministerstwa wojny, a Mr. *d'Israeli* zapytał czyli się w przyszły piątek rozpocznie dyskusya nad temi aktami. *Sir J. Grey* oświadczył na to, że się dyskusya odbędzie w dniu oznaczonym. — *Mr. Blackett* zaproponował adres do korony o mianowanie komisyi, która się ma udać do wschodnich Indyi dla rozpoznania tamtejszego systemu podatkowego. Po długiej debacie odrzucono wniosek słabą większością 64 głosów przeciw 59. *Mr. Fitzgerald* zaproponował, ażeby przedłożono wykazy straży policyjnej w Irlandyi, w której prawie wszyscy oficerowie są protestanci. Po krótkiej dyskusyi odrzucono tę mocyę większością 62 głosów przeciw 21. Lord *Dudley Stuart* wniósł bil, mocą którego handel rosyjskiemi papierami wydanemi w czasie wojny, poczytany jest za ciężkie przestępstwo (misdemeanour.)

(Zwłoka w wyprawie wojska na Bałtyk.)

Londyn, 14go lipca. Z kilku stron potwierdza się dzisiaj wiadomość, że odpłynięcie francuskiego wojska odłożono na dzień 20.; drudzy zaś utrzymują, ze jutro nastąpi, i tylko ze względu na wiadomy angielski przesąd, odroczono expedycyę z piątku na sobotę. Tymczasem pewniejsza, że odpłynięcie odłożono na 20., bo Jej Mość królowa zamiast dzisiaj, jak było postanowiono, dopiero w poniedziałek wyjeżdża do Osborne, gdzie ma zabawić do odroczenia parlamentu, to jest do drugiego tygodnia w przyszłym miesiącu. Ale zwłoce wyprawy wojska nie przypisują politycznego ani strategicznego znaczenia.

Francya.

(Zaopatrzenia dla wojska. — Bu-Maza bierze dowództwo w Azyi. — Śmielsze wystąpienie Arabów w Algieryi. — Stan banku paryskiego.)

Paryż, 14. lipca. Według *„Courrier du Havre"* posłała wojenna administracya znaczne zasoby mąki i siana pospiesznemi pociągami z Paryża do Havre, gdzie już niejaką część naładowano na najęte okręta, i popłyną najprzód do Helsingör, a potem do każdego punktu Bałtyckiego morza, które im wyznaczą. Dla wojska w obo-

zie pod Boulogne upalono w Havre 5000 funtów kawy. Kilka okrętów przybyło już do Boulogne z przeznaczonemi dla wojska ładunkami cukru, kawy, ryżu itp.

Upoważniony od rządu do służenia w tureckiem wojsku Bou-Maza otrzymał rozkaz objąć dowództwo w Czérkasyi, dokąd temi dniami odjedzie.

Ostatnie wiadomości z Algieryi potwierdzają doniesienie o porażce kilku francuskich oddziałów tej kolonii. W ostatnim czasie ściągnięto wiele wojska z tej kolonii francuskiej. Ale jeneralny gubernator Randon nie dał się przezto wstrzymać od wykonania swej expedycyi przeciw Wielkiej Kabylii, a to z nazbyt słabym korpusem do takiego przedsięwzięcia. Kabylowie, którzy o tem wiedzieli, zdawali się mieć zamiar wykonać cios stanowczy. Zgromadzili się w 40.000 ludzi, otoczyli mały korpus Randona i uderzyli natarczywie. Jakoż gdyby nieprzytomność umysłu jenerała Mac Mahon, który komenderował pod dowództwem Randona, byliby Francuzi poszli w rozsypkę. Śmiały manewr powyższego jenerała wybawił expedycyjny korpus od zupełnej zagłady, i podał mu sposobność, lubo ze znaczną stratą wydobyć się z niebezpiecznego położenia.

Według miesięcznego wykazu banku francuzkiego zmniejszył się metalowy jego zasób (teraz $451^3/_4$ mil.) o $16^1/_2$, dyskonto również o $16^1/_2$, a bieżące rachunki publicznego skarbu o $17^3/_4$ milionów, podczas gdy obieg banknotów powiększył się (teraz 601 mil.) o 18 milionów. W końcu wykazu banku jest dołączone uwiadomienie, że zacząwszy od 5. sierpnia przyjmuje bank na rachunek osób prywatnych także papiery wszelkiego rodzaju do depozytu, któremi potem samym tylko mandatem lub rewersem przyjęcia dysponować można.

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 13. lipca. „Monitor" zawiera (wiadomą już) proklamacyę cesarską powiedzianą po odbytym przeglądzie armii bałtyckiej (jak to korpus expedycyjny jenerała Baraguay d'Hilliers nazwano). Proklamacyę tę przylepiono dziś zrana na wszystkich ulicach Paryża. Po odbytym przeglądzie wręczono każdemu żołnierzowi po jednym egzemplarzu proklamacyi, poczem wojska wyruszyły z Boulogne do Kaletu (odległego ztamtąd o $8^1/_2$ godzin drogi) i do miejsc przyległych dla wsiadania na okręta. Wielkie tłumy ludności — dodaje „Monitor" — zebrały się dokoła obozu, a J. M. Cesarza przyjęły tak wojska jak i ludność z radośnym okrzykiem. — „Monitor" potwierdza wiadomość o mianowaniu Omera Baszę i ministra wojny Riza Baszę kawalerami wielkiego krzyża legii honorowej. *(Zeit.)*

(Statek wojenny na Sekwanie.)

Paryż, 14. lipca. Dzisiaj rano zawinął do Paryża parопływ cesarskiej marynarki „Galilei" o sile 120 koni i stanął na kotwicy koło Tuileryów. Jest-to pierwszy wojenny okręt, który płynął w górę Sekwany: maszynie jego nadaje ruch para wodna i chloroform, a po doświadczeniach uczynionych tym aparatem, można mieć niezawodną nadzieję, że na przyszłość oszczędzi si w parоpływach 40 do 50 pCt. palnego materyału.

Włochy.

(Sprawozdanie telegrafu podmorskiego oczekiwane. — Młodzież księztwa Lukki wstępuje do gwardyi przybocznej. — Handel Rzymski z Francyą.)

Turyn, 14. lipca. Spodziewany z Anglii parоpływ „*Persian*", na którego pokładzie znajduje się lina do zaprowadzenia elektrycznej komunikacyi między Piemontem, Korsyką i Sardynią, i który dnia 8. opuścił powtórnie Londyn, przybędzie według wiadomości „*Gazety Piem.*" dnia 18. do Genuy. Okręt „*Persian*" wyprawiony był wprawdzie d. 22. z Londynu, ale dla gwałtownej burzy i uszkodzenia w zatoce Biskajskiej musiał znowu powrócić. Po konferencyach inżyniera Brett z lordami Palmerston i Clarendon równie jak z księciem Newcastle można mieć nadzieję, że wkrótce będzie pociągnięta linia telegraficzna aż do Malty. Parоpływ „*Athenion*" najęto do transportu tej liny, która Sardynię ma połączyć z Algierem; okręt ten opuści Anglię w sierpniu.

Florencya, 14. lipca. „*Monit. Tosc.*" ogłosił następujący dekret nadwornego sekretaryatu Wielkiego Księcia:

„Jego królewicz. Mość przyjął z przyjemnością życzenie młodych synów obywatelskich księztwa Lukki, by im wolno pełnić służbę przy dostojnej Osobie w honorowej gwardyi w Luce, i najwyższym dekretem dał Swoje przyzwolenie w tej mierze na propozycyę tamtejszego komendanta; liczbę gwardzistów z rangą honorową od podporucznika pomnożono na 18".

Rzym, 11. lipca. „*Gaz. di Roma*" rozwodzi się w przydłuższym artykule nad handlowym obrotem między Francyą i państwem kościelnem. W jednym z najpomyślniejszych lat, w roku 1847 osiągnął ten obrót wartość 7—8 milionów franków. Ze wszystkich rzymskich portów była w tej mierze Civitavecchia najznakomiciej zastąpiona. W latach następnych zmniejszył się obrót komercyalny, ale od roku znowu się znacznie podniósł.

Niemce.

(Otwarcie powszechnej wystawy industryi niemieckiej w Mnichowie.)

Mnichów, 15. lipca. Uroczyste otwarcie powszechnej wystawy płodów niemieckiej industryi i rękodzielnictwa odbyło się dzisiaj o god. $12^1/_2$ w południe w sposób w programie oznaczony w obecności Ich Mości Króla i Królowej i Jego królewicz. Mości księcia Adalberta. *(W. Z.)*

(Odroczenie izb hanowerskich.)

Hannower, 14. lipca. Wczoraj odczytano w obydwóch izbach pismo odraczające, które tak opiewa:

„Za najwyższem upoważnieniem odraczamy niniejszem ze względu na stan spraw powszechne zgromadzenie stanów królestwa. *(W. Z.)*

Dania.

(Duńska siła zbrojna.)

Kopenhaga, 13. lipca. Według szczegółowego przeglądu skoncentrowane teraz w Selandyi wojsko wynosi 9 batalionów piechoty po 700 ludzi, a 500 ludzi gwardyi pieszej, razem 6800 ludzi; następnie: 1100 ludzi kawaleryi, 200 inżynierów i 1000 artylerzystów; w ogóle 9100 ludzi.

Duńska flota pod Warnemünde składa się z 10 okrętów, 4 fregat, 2 parоpływów i kilku brygów.

Z **Helsingör** donoszą z d. 11. lipca: Angielska parowa fregata „Dauntless," która jak słychać, wiezie odpowiedź gabinetu angielskiego na zapytanie Napiera względem ataku na Kronsztadt, przejeżdżała tędy i stała w zatoce w Kopenhadze. *(Ll.)*

Rosya.

(Wiadomości z Odessy. — Książę Paszkiewicz udał sie do Homla. — Angielska flota szła pod Sewastopol. — Załoga Odeska.)

Gazeta Wiédeńska z 18. lipca podaje następujące wiadomości z *Odessy* z d. 7. lipca: Feldmarszałek książę Warszawski przybył d. 3. b. m. wraz z księżną do Bełza i zastał tam kuryera z Petersburga. Książe zdawał się być znacznie cierpiącym, i chodził na szczudle. Na drugi dzień odjechał do Monilewa, zkąd się uda do swojej majętności Homla. Wczoraj doniesiono z Ackermanu, że się ukazały połączone floty liczące 58 okrętów i popłynęły ku Sebastopolowi. — Tego samego dnia przybyły cztery nieprzyjacielskie parоpływy do zatoki Odessy i sondowały głębokość morza. — Angielscy majtkowie spodziewali się wymiany, tymczasem parostatki odpłynęły znowu na wysokość morza nieparlamentowawszy; — cały dzień obawiano się, by floty przed Odessą nie zarzuciły kotwicę i nie rozpoczęły walki. Dzisiaj nie dostrzeżono żadnego okrętu i z wszelkim przepychem obchodzono rocznicę urodzin Cesarza Jego Mości. Rozłożone obozem przed miastem wojsko, liczące około 8000 ludzi, wystąpiło w paradzie. — W przyległych okolicach Odessy jest około 20.000 ludzi skoncentrowanych.

Księstwa Naddunajskie.

(Stanowisko wojsk nieprzyjacielskich naprzeciw siebie. — Obroty morskiej floty. — Wyprawa admirała Bruat.)

Wiédeń, 19. lipca. Dziennik „Oester. Soldatenfr." pisze: Nad Dunajem stoją naprzeciw siebie obydwie armie nieprzyjacielskie, mające siły prawie jednakowe (60—70tysięcy żołnierza). Prawe i lewe skrzydło armii rosyjskiej opiera o Jałomicę, i tylko centrum posunięto ku Bukaresztowi z główną kwaterą księcia Gorczakowa w Pietrilu. Straż przednia, która zluzowała brygadę Sojmonowa, znajduje się pod Frateszti. Według telegraficznych doniesień z Bukaresztu z 15 składa się główna siła rosyjskiej armii operacyjnej po większej części z wojsk świeżych, to jest z tych oddziałów, które pod Sylistryą nie miały żadnego udziału. Wódz rosyjski nie ściąga rezerw 3go korpusu z Multan do armii głównej — jak to wprzód o tem sądzono, i utrzymują powszechnie, że teraz w Wołoszczyznie niema więcej wojsk rosyjskich, niż w maju r. b. Główny korpus księcia Gorczakowa zajął gościniec wiodący z Bukaresztu do Frateszti i stoi tam całemi kolumnami; w drugiej linii ustawiono korpus dragonów z konną artyleryą; szpital polowy znajduje się w Kalibas, wszystkie zaś pociągi i bagaże po lewym brzegu Ardiszu. Stanowisko to jest odporne.

Listy z Ruszczuka z 10. donoszą, że nad Dunajem niema żadnych angielsko-francuzkich wojsk posiłkowych. Brygada Braun'a, która aż do 4. b. m. obozowała w Parawadu, weszła do Szumli, gdzie się i książę Cambridge znajduje. Marszałek St. Arnaud zjechał tam już dawniej; lord Raglan pozostał w Warnie. Połączona flota czarnomorska, która stała na kotwicach w Warnie i Balczyku, odpłynęła 4. b. m. ku Odessie. 5 parоpływów z tej floty zburzyło nadbrzeżne baterye rosyjskie od ujścia Suliny aż do twierdzy Akerman nad ujściem Dniestru; wielka flota w liczbie 58 żagli stanęła na kotwicach pod Akermanem niedaleko włości Lustdorf. W Odessie urządzono natychmiast baterye i wszędzie przysposobiono kule żarzące. Tych pięć parоpływów odbiło wszakże w kierunku Lustdorfu zapuściwszy wprzód w 3ch rozmaitych punktach i w odległości pół mili niemieckiej na morzu wielkie baje (kłody) korkowe na łańcuchu kotwicznym.

Baja korkowa przymocowana do łańcucha utrzymuje się na powierzchni morza i stanowi sygnał dla ustawienia okrętów wojennych. Miasto Odessa lękało się więc powtórnego bombardowania. Dziwna tylko przytem, że już na 14 dni naprzód krążyły wieści, jakoby flota czarnomorska zamierzała zburzyć wszystkie baterye w Odessie. Tymczasem jednak donoszą z Odessy z 8go, że wszystka flota odpłynęła 7go z-pod Lustdorfu w kierunku wschodnim. Rosyanie pościągali baje korkowe. Z Sebastopola piszą, że do 1go lipca nie spostrzeżono żadnego okrętu nieprzyjacielskiego na wysokości morza. Nie podlega wszakże żadnej wątpliwości, że liczny oddział floty krąży wzdłuż wybrzeży krymskich i stara się jak najusilniej przeszkadzać wypłynieniu okrętów rosyjskich z Sebastopolu, gdy tymczasem główna siła floty wraca do Konstantynopola. Dywizya admirała Lyons krąży na wysokości Anapy. W Warnie obiegały pogłoski, jakoby admirał francuski Bruat wpłynął z okrętami swemi do zatoki Noworosyjska i pod Nako zarzucił kotwice.

Zatoka pomieniona głębokości 150 stóp angielskich najlepszem też jest miejscem portowem na wybrzeżu czerkieskiem. Wysadzenie na ląd 7000 żołnierza liniowego miało się już rozpocząć. Oddział ten przeznaczono, jak słychać, do zdobycia twierdzy Noworosyjska i uderzenia na warownię „Rajewski", przeciw której-to dość obronnej twierdzy operować mają także od strony morza. Najnowsza poczta z Konstantynopola poda zapewne bliższe szczegóły w tej mierze". *(Abbld. W. Z.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

W ostatniej chwili odbieramy pocztę, z której podajemy co następuje:

Hermansztadt, 19. lipca. Podług wiadomości z Bukaresztu z 16. stoją Turcy ciągle spokojnie pod Parapajni i na wyspach w pobliżu Dżurdżewa. Do Slatyny odeszły posiłki. Sądzono, że Turcy po opuszczeniu Dobruczy posuną się z główną siłą swojej armii ku ujściom Dunaju.

Paryż, 21. lipca. Podług doniesień z Madrytu z 17. oświadczyło się miasto Valladolid za powstaniem; jeneralny kapitan i gubernator zostali uwięzieni; jenerałowie z partyi Progresistów objęli komendę; ministeryum podało się do dymisyi. Królowa powołała Cordovę. Dnia 17go o godzinie 10. wieczór wybuchło w Madrycie powstanie. Widziano zbrojne tłumy z przywodźcami.

Od dwóch dni niedochodziły nas żadne dzienniki z poczty Wiedeńskiej, gdyż kolej żelazna między Krzeszowicami i Krakowem, jak to już w sobotę donieśliśmy, zalana wodą i kominikacya między Krakowem i Wiedniem do czasu przerwana.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Wadowickim.)

Według doniesienia prywatnego z **Oświęcima** z dnia 16. lipca podajemy przeciętne ceny, jakie były w bieżącym miesiącu na targach w Skawinie, w Zatorze, Oświęcimiu, Kętach, Biale, Andrychowie, Wadowicach, Kalwaryi, Myślenicach, Żywcu, Suchej i w Jordanowie:

	Pszenicy		Żyta		Jęczmienia		Owsa		Kukurudzy		Siana	
	Korzec w mon. konw. po											
	zr.	kr.	zr.	kr	zr.	kr	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.
w Skawinie	—	—	17	—	—	—	—	—	14	—	—	—
„ Zatorze	—	—	17	—	12	—	9	—	14	—	2	—
„ Oświęcimiu	18	54	17	15	12	15	9	30	14	30	2	—
„ Kętach	19	—	17	30	12	30	9	30	14	—	2	—
„ Biale	19	30	18	—	12	30	10	—	13	30	2	—
„ Andrychowie	19	—	17	30	13	—	9	30	14	—	—	—
„ Wadowicach	18	30	17	—	12	—	9	30	14	—	2	—
„ Kalwaryi	—	—	17	—	12	—	9	30	14	—	2	—
„ Myślenicach	19	—	17	30	—	—	10	—	14	—	2	—
„ Suchej	—	—	18	—	—	—	9	30	13	30	2	—
„ Żywcu	19	—	18	—	—	—	10	—	13	—	2	—
„ Jordanowie	19	—	18	—	—	—	10	30	13	—	2	—

Wiadro okowity, której tylko w Biale kupić można lub też z Prus sprowadzić, sprzedawano po 30r. m. k.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. lipca.

Hr. Tarnowski Walery, ze Stryja. — Hr. Czacki Aleksander, z Przemyśla. — PP. Cywiński Leon, z Nowegosioła. — Borkowski Adam, ze Żółkwi.

Dnia 22. lipca.

PP. c. k. Feldmarszałkowie-porucznicy: Schimschen i hr. Török z Przemyśla, i baron Cordon z Zemlina. — Hrabina Dzieduszycka Ludwika, ze Stryja. — PP. Göttmann, c. k. pułkownik, z Wiednia. — Malczewski Juliusz, ze Skwarzawy. — Romaszkan Antoni, z Kamionki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. lipca.

Książę Poniński Władysław, do Boryńca. — P. Dolański Józef, do Komorowa.

Dnia 23. lipca.

Hr. Łączyński Józef, do Korczyna. — Baron Gömmingen, c. k. kapitan, do Przemyślan.

Kurs lwowski.

Dnia 22—23. lipca.			gotówką		towarem	
			złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon.	konw.	5	45	5	49
Dukat cesarski	„	„	5	49	5	53
Półimperyał zł. rosyjski	„	„	10	3	10	7
Rubel śrebrny rosyjski	„	„	1	56	1	57
Talar pruski	„	„	1	50	1	53
Polski kurant i pięciozłotówka	„	„	1	25	1	26
Galicyjskie listy zastawne za 100 zr.	„	„	92	36	92	52

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 22. lipca.

Obligacye długu państwa 5% $83^1/_2$; $4^1/_2$% $73^5/_8$; 4% —; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —; $2^1/_2$% —. Losy z r. 1834 222; z. r. 1839 125. Wied. miejsko bank. —. Akcye bank. 1268. Akcye kolei półn. $1677^1/_2$. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie 275. Dunajskiej żeglugi parowej 573. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 122 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $121^1/_4$ l. 2. m. Hamburg $90^3/_4$ l. 2. m. Liwurna 117 p. 2. m. Londyn 11.57l. l. 3. m. Medyolan 119. Marsylia — l. Paryż $144^1/_4$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 28. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. —. Pożyczka z roku 1854 $88^7/_{16}$.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22—23. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	"	‴	⁗				
6 god. zrana	28	0	4	+ 15°	+ 22°	północno-wsch.₀	pogoda
2 god. pop.	28	0	6	+ 22°	+ 15°	„	pochmurno
10 god. wie.	28	0	9	+ 16°		„	pogoda
6 god. zran.	28	1	4	+ 15°	+ 22°	połud.-wsch.₀	pogoda
2 god. pop.	28	1	4	+ 22°	+ 15°	„	pochmurno
10 god. wie.	28	1	4	+ 17°		„	„

TEATR.

Dziś: Orygin. Komedya w 3 aktach Józefa Korzeniowskiego, p. n:

„Młoda Wdowa"

Osoby:

Hrabina Strzalińska . . . . JP. Aszperger.
Jenerałowa jej matka . . . . . . JP. Radzyńska.
Wojewodzina . . . . JPanna Kasprzycka.
Szambelanowa . . . . JPanna Rutkowska.
Sekretarzowa . . . . JP. Hennig.
Kasztelanowa . . . . JPani Krones.
Półkownik Ugórski . . . . JP. Smochowski.
Książę Jerzy . . . . JP. Starzewski.
Hrabia Artur Zbicki . . . . JP. Reimers.
Referendarz Zabrzycki . . . . . . JP. Rudkiewicz.
Izydor Neoficki . . . . JP. Koehler.
Kaźmierz Dolecki . . . . JP. Borkowski.
Władyś, krewny Hrabiny . . . . . . JP. Woźniakowski.
Ignacy, kamerdyner Hrabiny . . . . . JP. Wisłocki.
Lokaj Hrabiego . . . . P. Urbański.

Goście — Służba.

Działanie po części w domu Hrabiny — poczęści u Hrabiego Artura.

KRONIKA.

Dnia 17. lipca otwarto kolej żelazną przez górę Semmering dla powszechnej komunikacyi osób i towarów, czem zaprowadzono nieprzerwaną komunikacyę między Wiedniem i Lublaną. Jazda odbywała się w obydwóch kierunkach bez przeszkody, a podróżnych było tak dużo, że z Glognicy musiano wysłać dwa pociągi.

— Nowe uniformowanie angielskich pułków piechoty liniowej jest już uchwalone. Czerwony surdut z podwójnym rzędem guzików zastąpi miejsce fraka, szeregowcy niebędą nosić epoletów; spodnie niebieskie; zamiast czaka pilśniowy kołpak z ozdobami z chińskiego śrebra. Wszystkie ozdoby przy uniformach strzelców będą się składać z bronzu, zaś artylerya i gwardya zatrzyma tymczasem dawne mundury.

— Szczególny talent żołnierzy francuskich zastósowania się do wszystkiego i uprzyjemnienia sobie pobytu objawia się i podczas teraźniejszej wojny na wschodzie. Zaledwie weszli do miasta, zaraz zaczynają tam gospodarować i wszystko na swój sposób urządzać. Pierwszą rzeczą u nich to, że ulicom miast tureckich nadają nazwy francuskie. Tak naprzykład znajduje się teraz w Warnic „Rue d'Oran, rue d'Yussuf, rue des postes, Corso" itp. Ztąd mają tę korzyść, że w jednej chwili mogą się zebrać na każdem miejscu umówionem i niepotrzebują się błąkać. — Miasto Warna — pisze Times — wygląda teraz całkiem już inaczej. Stare budynki zwalano, powystawiano budy, otworzono kramy i sklepy, na ulicach pełno rozmaitego tłumu, w nowo-założonych kawiarniach grają domino i inne gry, kupcy z Algieru, Oranu, Konstantynopola, Marsylii i Tulonu pootwierali sklepy, w których sprzedają wino, likiery, kiełbasy, szynki, wędzone ozory itp. Anglicy nieumieją sobie tak radzić i gorzej im też wiedzie się w kraju tureckim. Natomiast jednak przenieśli nad brzegi morza czarnego rodzimy swój zwyczaj wyścigów. Jakoż niema dnia, ażeby nieścigano się końmi i mułami.

— Cesarz Rosyi potwierdził program, plan i budżet umiejętnej expedycyi do wschodniej Syberyi. Przedmiotem jej badań będzie przestrzeń między Irkuckiem, Leną, Witimem, Chrebstem i południową linią pograniczną. Komitet syberyjski i jeneralny gubernator Syberyi oświadczyli się głównie za tą częścią, iż najmniej jest znana. Fundusze zebrane na tę expedycyę ze strony osób prywatnych i towarzystwa jeograficznego wynoszą 37.152 rub. srebr.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*